

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 maja 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, w sprawie z powództwa M. J. przeciwko (...) w W. o zapłatę kwoty 6.592,80 złotych, w pkt 1) zasądził od (...) z siedzibą w W. na rzecz M. J. kwotę 5.116,80 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowych odsetek za okres od 8 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku oraz kwotę 1.693 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w pkt 2) oddalił powództwo w pozostałej części, w pkt 3) nadał wyrokowi w zakresie zasądzenia kwoty 2.164,80 złotych tytułem roszczenia głównego rygor natychmiastowej wykonalności, w pkt 4) nakazał wypłacić na rzecz M. J. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi –Śródmieścia w Łodzi kwotę 264,00 złotych tytułem zwrotu niewykorzystanej części zaliczki, sygn. akt XIII GC 1190/17 (wyrok – k. 110, transkrypcja uzasadnienia k. 118 – 120 odw.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany – (...) w W., zaskarżając go w części - w zakresie punktu 1 wyroku, co do kwoty 4.428,00 złotych.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania: art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nie mającą oparcia w materiale dowodowym, a opartą jedynie na hipotezach ocenę, że poszkodowany nie mógłby doprowadzić do zmniejszenia szkody polegającej na wynajęciu pojazdu zastępczego w ten sposób, że zlikwidowałby szkodę z posiadanego ubezpieczenia autocasco, co pozwoliłoby na skrócenie okresu uzasadnionego najmu, z uwagi na brak konieczności potwierdzenia odpowiedzialności sprawcy szkody, a strata wywołana utratą zniżek miałaby charakter jedynie czasowy i krótkotrwały – do chwili refundacji szkody ubezpieczycielowi autocasco przez pozwanego;

2. obrazę przepisu prawa materialnego: art. 362 k.c. poprzez błędną ocenę prawną, że poszkodowany nie przyczynił się do powiększenia rozmiaru szkody nie korzystając z możliwości zlikwidowania szkody w pojeździe H. ze swojego ubezpieczenia autocasco, pomimo że takie postępowanie ograniczyłoby konieczność najmu pojazdu zastępczego do okresu od kolizji do wykonania oględzin likwidacyjnych i od dnia oględzin przez okres technologicznie uzasadnionej naprawy, który nie byłby dłuższy, niż okres uznany przez pozwanego za zasadny w toku likwacji szkody.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz o zwrot kosztów postępowania, jak również o zwrot kosztów procesu za instancję odwoławczą (apelacja k. 123 – 126).

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód – M. J. - wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, według norm przepisanych (odpowiedź na apelację k. 1 38).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Niezasadny jest podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niemającą oparcia w materiale dowodowym, a opartą jedynie na hipotezach ocenę, że poszkodowany nie mógłby doprowadzić do zmniejszenia szkody polegającej na wynajęciu pojazdu zastępczego w ten sposób, że zlikwidowałby szkodę z posiadanego ubezpieczenia autocasco, co pozwoliłoby na skrócenie okresu uzasadnionego najmu, z uwagi na brak konieczności potwierdzenia odpowiedzialności sprawcy szkody. Zgodzić należy się ze Skarżącym, że poczynione przez Sąd Rejonowy rozważania, co do wysokości należnego poszkodowanej odszkodowania w przypadku likwidacji szkody z dobrowolnego ubezpieczenia AC są hipotetyczne, jednakże zdaniem Sądu odwoławczego rozważania te pozostały bez jakiegokolwiek wpływu na prawidłowo ustalone w niniejszej sprawie, niezbędne do jej rozstrzygnięcia okoliczności faktyczne. Przedmiotowa szkoda likwidowana była z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody.

Zasada odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkodę wyrządzoną osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność ponosi ubezpieczony (art. 822 § 1 k.c.) nie była w niniejszej sprawie kwestionowana. (...) w W. uznało swoją odpowiedzialność za szkodę powstałą w samochodzie poszkodowanej M. K. wskutek kolizji drogowej zaistniałej w dniu 30 kwietnia 2015 roku.

Żadna ze stron nie kwestionowała, iż do zakresu szkody należą koszty wynikające z braku możliwości korzystania przez poszkodowaną z samochodu.

Istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do ustalenia wysokości odszkodowania obejmującego zwrot kosztów korzystania z pojazdu zastępczego przez okres od dnia 6 maja do 8 lipca 2015 roku.

Powód, jako inicjujący proces, na okoliczność, tak stawki najmu, jak i czasu trwania najmu pojazdu zastępczego, przedstawił umowę najmu zawartą w dniu 6 maja 2015 roku z poszkodowaną M. K., protokół zdawczo – odbiorczy samochodu jako załącznik stanowiący integralną część umowy, arkusz naprawy pojazdu nr (...), fakturę VAT (...) na kwotę 15.252,00 złotych oraz oświadczenie poszkodowanej stanowiące załącznik nr 1 do umowy najmu. Zadaniem pozwanego było wykazanie okoliczności tamujących bądź ograniczających to roszczenie (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.). Decyzją z dnia 24 lipca 2015 roku pozwany uznał za zasadny jedynie okres najmu wynoszący 44 dni przy uwzględnieniu stawki za najem w wysokości 160,00 złotych netto + VAT. Zgodnie z tą decyzją pozwany wypłacił tytułem odszkodowania za szkodę w pojeździe poszkodowanej kwotę 8.659,20 złotych. Podkreślenia wymaga, że ciężar wykazania, iż uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego był krótszy niż wskazany przez powoda obciążał pozwanego, bowiem w razie sprostania przez powoda ciężącym na nim obowiązkiem dowodowym, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpepcji i faktów uzasadniających oddalenie powództwa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2013 roku, II PK 304/12, opubl. Legalis). Pozwany wskazując, że okres najmu pojazdu zastępczego winien być krótszy niż faktyczny nie udowodnił, że czas najmu w tym wymiarze wyczerpywał doznaną szkodę.

Pamiętać także należy, iż zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11) kompensacie podlegają jedynie rzeczywiście poniesione wydatki na najem pojazdu zastępczego, podczas gdy koszty naprawy pojazdu mogą być - zgodnie z utrwalonym orzecznictwem - dochodzone jeszcze przed ich poniesieniem (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 2001 roku, III CZP 68/01, OSNC 2002, Nr 6, poz. 74, z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03 i z dnia 17 maja 2007 roku, III CZP 150/06, OSNC 2007, Nr 10, poz. 144.).

Skarżący już w odpowiedzi na pozew zarzucał poszkodowanej, iż nie skorzystała z możliwości sfinansowania naprawy uszkodzonego pojazdu przy udziale własnego ubezpieczenia autocasco. Zarzut ten także został wyartykułowany w apelacji pozwanego. Jednakże z całą mocą należy podkreślić, iż poszkodowana nie miała obowiązku likwidowania szkody komunikacyjnej, za którą odpowiedzialny jest podmiot trzeci z własnego ubezpieczenia AC, tak samo, jak nie miała obowiązku angażowania własnych środków pieniężnych w naprawę uszkodzonego pojazdu. Tym samym nie podjęcia przez nią takich działań, wbrew stanowisku Skarżącego, nie można uznać za brak działań w celu zminimalizowania szkody powstałej na skutek zdarzenia z dnia 30 kwietnia 2015 roku. Podkreślić w tym miejscu należy odrębny charakter i skutki w sferze prawnej ubezpieczenia oc i dobrowolnego ubezpieczeniem autocasco.

W rozpoznawanej sprawie prawidłowo Sąd Rejonowy przyznał powódce zwrot kosztów za wynajem pojazdu zastępczego za okres 56 dni. W dniu 30 kwietnia 2015 roku doszło do zdarzenia w wyniku, którego zniszczeniu uległ przedmiotowy pojazd. Od tego dnia, zatem przysługiwało poszkodowanej prawo do wynajęcia pojazdu zastępczego. W okolicznościach niniejszej sprawy zasadnie Sąd Rejonowy uznał, w oparciu o dowód z opinii biegłego sądowego, że okres najmu pojazdu zastępczego uzasadniony czynnościami zarówno postępowania likwidacyjnego, jak i czasem naprawy, obejmującym czynności organizacyjne i zamówienie części, winien trwać do 1 lipca 2015 roku, a zatem wyniósł 56 dni.

Zauważyć należy, iż w sytuacji, w której doszło już do poniesienia przez poszkodowanego wydatków na uzyskanie pojazdu zastępczego w okresie postępowania likwidacyjnego, są to wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku

poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 k.c.). Szkodę stanowią również konieczne wydatki związane ze zdarzeniem szkodzącym. Przy takim ujęciu, stratą w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. są objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowym jest tu utrata możliwości korzystania z rzeczy, a więc utrata uprawnienia stanowiącego atrybut prawa własności. W takiej sytuacji poszkodowanemu przysługuje roszczenie o zwrot wydatków na najem pojazdu zastępczego (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11). Sąd Okręgowy w całości aprobuje pogląd wyrażony w tym orzeczeniu Sądu Najwyższego.

W świetle powyższych rozważań niezasadny jest zarzut obrazy przepisów prawa materialnego art. 362 k.c. poprzez błędną ocenę prawną, że poszkodowany nie przyczynił się do powiększenia rozmiaru szkody nie korzystając z możliwości zlikwidowania szkody w pojeździe H. ze swojego ubezpieczenia autocasco, pomimo że takie postępowanie ograniczyłoby konieczność najmu pojazdu zastępczego do okresu od kolizji do wykonania oględzin likwidacyjnych i od dnia oględzin przez okres technologicznie uzasadnionej naprawy, który nie byłby dłuższy, niż okres uznany przez pozwanego za zasadny w toku likwacji szkody.

Z niekwestionowanych przez strony i niewadliwych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że powódka – M. K. zawarła w dniu 6 maja 2015 roku umowę najmu samochodu zastępczego nr (...) na czas likwidacji szkody w następstwie niemożności korzystania przez poszkodowaną M. K. z własnego uszkodzonego w wyniku kolizji pojazdu, ze względu na charakter tych szkód. Okoliczność ta została stosownie do treści art. 6 k.c. udowodniona przez powoda. Poszkodowana z tego względu nie musiała udowadniać niczego więcej niż faktu niemożności korzystania z rzeczy zgodnie z jej przeznaczeniem przez okres likwidacji szkody powstałej z winy osoby, za którą pozwany – (...) w W. ponosi odpowiedzialność, jako ubezpieczyciel.

Podnieść należy, że pozwany winien był wypłacić poszkodowanej odszkodowanie bez zbędnej zwłoki tj. w dniu wydania decyzji o likwidacji szkody w dniu 18 czerwca 2015 roku. Tymczasem ubezpieczyciel zwlekał z wypłatą odszkodowania do dnia 24 lipca 2015 roku, a zatem około miesiąca czasu.

Zdaniem Sądu odwoławczego okres, w którym poszkodowana korzystała z pojazdu zastępczego był okresem koniecznym i niezbędnym do przeprowadzenia likwidacji szkody w uszkodzonym pojeździe. Okres, za który przysługuje zwrot kosztów pojazdu zastępczego, to okres, w którym poszkodowana faktycznie nie miała możliwości używania własnego samochodu, albowiem był on niezdatny do użytku wskutek samej kolizji (nie spełniał wymagań technicznych dopuszczenia go do ruchu). W związku z tym miała prawo do wynajmu samochodu zastępczego przez czas wskazany przez Sąd Rejonowy, jako celowy i ekonomicznie uzasadniony.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł żadnych uchybień kwestionowanego wyroku, które winny być uwzględnione w toku kontroli instancyjnej z urzędu.

W tym stanie rzeczy, wobec bezzasadności wskazanych zarzutów sformułowanych przez apelującego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z art. 391 § 1 k.p.c., zasądzając od pozwanego, jako przegrywającego apelację, na rzecz powoda kwotę 450,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu (wynagrodzenie pełnomocnika powoda, będącego radcą prawnym, ustalono na podstawie § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych - tekst jednolity z dnia 3 stycznia 2018 roku, Dz. U. z 2018 roku, poz. 265).

Iwona Godlewska Krzysztof Wójcik Mariola Szczepańska